

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

06.07.2022

Vår ref:

2020/5124

Deres dato:

04.05.2020

Deres ref:

Karlsøy kommune
Rådhusveien 41
9130 HANSNES

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ann-Heidi Johansen, 77642233

Dispensasjon til skjøtsel i deler av Karlsøy prestegård naturreservat og Lågmyra naturreservat, Karlsøy kommune

Vi viser til søknad datert 04.05.2020, og befaring 01.10.2020.

På befaringen ga vi muntlig tilbakemelding i saken, men vi beklager at det har tatt så lang tid før dere har fått skriftlig svar på søknaden.

Vedtak

Statsforvalteren i Troms og Finnmark gir Svein Egil Haugen tillatelse til skjøtsel av naturbeitemark innenfor Karlsøya prestegård naturreservat og Lågmyra naturreservat.

Dispensasjon til beiting med villsau i Lågmyra naturreservat, og fjerning av einer i Karlsøy prestegård naturreservat, er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjon er gitt med følgende vilkår:

1. Dispensasjonen gjelder til og med 06.04.2024.
2. Skjøtsel skal være i tråd med «Skjøtselsplan for naturbeitemark mellom Ramberget og Jøvika i Karlsøy kommune» fra 2020.
3. Det kan beites med villsau i Lågmyra naturreservat i tråd med skjøtselsplanen.
4. Det kan fjernes einer fra Karlsøy prestegård naturreservat i tråd med skjøtselsplanen. Einer kappes i vintersesongen, og tas ut av naturreservatet manuelt.

Vi presiserer at denne tillatelsen er gitt uten ansvar mht. nabo-, eiendoms- eller privatrettslige forhold.

Klage på vedtaket

Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En klage med begrunnelse sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Søknaden

Karlsøy kommune søker på vegne av Svein Egil Haugen om dispensasjon fra verneforskriftene for skjøtsel av naturbeitemarker innenfor Karlsøy prestegård naturreservat, og Lågmyra naturreservat. Det er laget en skjøtelsplan for området. Det var først planlagt skjøtsel kun på arealer utenfor verneområdene. Området der det i skjøtelsplanen anbefales skjøtsel er imidlertid større, og overlapper delvis med Karlsøy prestegård naturreservat og Lågmyra naturreservat. Skjøtelsområdet er avgrensa og markert på kart i søknaden.

I skjøtelsplanen anbefales det beiting supplert med manuell krattrydding med lette redskaper som ryddesag, motorsag og klippesaks. Hvordan arbeidet skal gjøres er beskrevet mer detaljert i skjøtelsplanen. Dette er et omfattende tiltak, og Karlsøy kommune har innvilget SMIL-midler til Svein Egil Haugen til formålet.

I planen foreslås det å kjøre krattet vekk med traktor. Det er vanskelig å gjennomføre fordi det er bratt, og det krever tillatelse etter motorferdselloven. Planen er derfor å deponere krattet på egnede steder i terrenget, hvor det blir minst mulig avrenning til skjøtelsområdet.

Regelverk

Lågmyra naturreservat

Formålet med Lågmyra naturreservat er å bevare et myrområde med en spesiell utforming, stor spennvidde i myrvegetasjon og en artsrik flora.

Disse bestemmelsene i verneforskriften er relevante i saken:

Kap. IV punkt 1: Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse, unntatt det som følger av tillatt ferdsel eller tiltak i medhold av punktene V-VII. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres.

Kap. IV punkt 3: Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Herunder er nevnt bl.a. anlegg og faste innretninger, oppfylling, planering og lagring av masse, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Opplistingen er ikke utfyllende.

Kap. IV punkt 4: Motorisert ferdsel er forbudt.

Kap. V punkt 8: Bestemmelsene er ikke til hinder for eksisterende utnyttelse av området til beiting.

Karlsøy prestegård naturreservat

Formålet med Karlsøy prestegård naturreservat er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av kystnær bjørkeskog med en del kalkbjørkeskog, i et gammelt kulturlandskap med beitepåvirkning. Naturreservatet inneholder en spesiell og kalkrik flora og vegetasjon med et høyt mangfold av arter og naturtyper, og er nordgrense for flere sjeldne planter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Disse bestemmelsene i verneforskriften er relevante i saken:

§ 3 bokstav a): Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet.

§ 3 bokstav d): Området er vernet mot tiltak som kan endre naturmiljøet. Herunder er nevnt bl.a. anlegg, gjerder, oppfylling og lagring av masse, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler.

§ 4 bokstav d): Vernebestemmelsene er ikke til hinder for beiting.

§ 5 bokstav a): Motorisert ferdsel til lands er forbudt.

§ 7 bokstav h): Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.

Naturmangfoldloven

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Forvaltningsmyndigheten skal i tillegg legge prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 til grunn ved vurdering av alle søknader.

Vurdering

Kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens §§ 8 og 9

I søknaden vises det til at naturbeitemarkene på Karlsøya er omtalt i flere fagrapporter, bla. DN-Utredning 2013-9 *Supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark i Troms*, samt NINA rapport 208 *Biologisk mangfold. Karlsøy kommune*.

Ecofact Nord AS laget i 2020 en skjøtselsplan for området, *Skjøtselsplan for naturbeitemark mellom Ramberget og Jøvika i Karlsøy kommune*. Planen skal evalueres innen 5 år.

Økosystemtilnærming og samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder – naturmangfoldloven §§ 10 og 12

Virkningen av alle tiltak og all aktivitet skal vurderes samlet, både summen av tidligere, nåværende og framtidig påvirkning av naturmangfoldet. Hensikten er å hindre gradvis reduksjon av verneverdiene.

I Lågmyra naturreservat kan **beiting** foregå med den type dyr og med den intensitet, dvs. antall dyr, som ved tiden rundt fredning. Da området ble vernet, ble det beitet med geit. Geitedrifta opphørte i 2013/2014, nå beites det med villsau. Ettersom det nå vil beites med en annen type dyr enn på vernetidspunktet, må det gis dispensasjon til det. Villsau beiter ikke like hardt som geit, og vi vurderer derfor at beiting med villsau ikke vil stride mot vernevedtakets formål eller påvirke verneverdiene nevneverdig. På befaringen, og i skjøtselsplanen, får vi opplyst at det på vernetidspunktet var mye mer beiting i området enn nå. Det var på det meste 6-7 gårder i drift, og ca. 500 dyr på beite. Nå er det bare ett bruk igjen, og ca. 60-70 dyr på hele øya. Vi vurderer at ettersom antall dyr på beite var mye høyere på vernetidspunktet enn i dag, er omfanget av beiting innenfor rammen av bestemmelsen i verneforskriften.

For Karlsøy prestegård naturreservat er ikke bestemmelsen om beiting begrenset til fredningstidspunktet, men knyttet til omfang av beiting som er i tråd med verneformålet, dvs. å ta vare på kystnær bjørkeskog med en del kalkbjørkeskog i et gammelt kulturlandskap med beitepåvirkning. Naturtypen i området er naturbeitemark. Det er en spesielt artsrik naturtype, karakterisert av mange rødlista arter. For å ta vare på naturbeitemarka, må den holdes i hevd og

skjøttes. I skjøtelsesplanen anbefales det at beiteintensiteten i de åpne og intakte delene av marka vedlikeholdes, og at beitetrykket økes i områder med for svak hevd og begynnende gjengroing. For Karlsøy prestegård er det derfor positivt for verneformålet at det blir beitet. Beiting vil være innenfor rammen av bestemmelsen i verneforskriften, og kan derfor skje uten dispensasjon etter naturmangfoldloven.

I skjøtelsesplanen anbefales det at beiting suppleres med manuell **rydding av småskog og kratt** for å hindre at gjengroinga får mer grep. På befaringen ble det klart at det innenfor Lågmyra naturreservat ikke er behov for rydding av kratt. I Karlsøy prestegård så vi at det er behov for å fjerne einer nede ved Ramberget. Mengden er begrenset, og einerkrattet kan kappes manuelt og dras ned til jordet utenfor naturreservatet, der det kan hentes med traktor. Vi vurderer at det er en fordel for verneverdiene og ikke i strid med verneformålet i Karlsøy prestegård, og gir derfor tillatelse til å fjerne einerkratt fra reservatet. Arbeidet skal gjøres på vinter, for ikke å fjerne annen vegetasjon på berget.

På befaringen ble det også klart at det innenfor Lågmyra naturreservat ikke er behov for oppsett av **gjerder**, eller **motorisert ferdsel** i forbindelse med beiting. I Karlsøy prestegård naturreservat er det ikke behov for motorisert ferdsel i forbindelse med rydding av kratt. Dette er derfor ikke vurdert etter verneforskriften i denne søknadsbehandlingen.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at skjøtsel ved beiting av villsau i Lågmyra naturreservat, og fjerning av einer i Karlsøy prestegård naturreservat, ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, verken som enkelttiltak, eller med tanke på samlet belastning i området. I vurderingen er det lagt vekt på at omfanget av beiting var større på vernetidspunktet, og at det er viktig å få gjennomført skjøtsel med beiting og rydding for å kunne ta vare på naturbeitemarka og verneverdiene.

Fordi Karlsøy kommune ved tildeling av SMIL-midler satte frist for å gjennomføre tiltaket og å sende rapport til 06.04.2024, setter vi samme frist i denne dispensasjonen.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Ann-Heidi Johansen
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

OPPLYSNINGSVESENETS FOND	Postboks 535 Sentrum	0105	OSLO
Svein Egil Haugen	Fjellveien 63	9138	KARLSØY